

Agrarisch ondernemers leiden leerlingen op

samenwerking

Een boer of tuinder die een neventak heeft als onderwijs-leerbedrijf? In de toekomst is dat heel goed mogelijk, denkt Jan Pieter Janssen, voorzitter van het college van bestuur van het Citaverde College in Limburg. Het zou het ultieme vervolg zijn op de pilot “Bedrijf als schakelplaats in de groene kennisketen”, dat nu nog in de beginfase verkeert.

Ondernemerschap en vaardigheden zijn de sleutelwoorden in het project. De agrarische sector heeft grote behoefte aan goede ondernemers die kansen zien in hun omgeving en weten om te gaan met veranderende markten. Dat betekent dat leerlingen van het middelbaar beroeps-onderwijs, de toekomstige ondernemers, competenties moeten ontwikkelen die horen bij hun toekomstige beroep. Dat zijn competenties die moeilijk te leren zijn in het klaslokaal. Zeker nu er nauwelijks meer een hele klas te vullen is met leerlingen die bijvoorbeeld varkenshouder willen worden. Een bedrijf in de praktijk is ideaal om de leerlingen de kneepjes van het vak én van het ondernemerschap te leren. Dit moeten dan wel ondernemers zijn die echt wat te bieden

hebben op het gebied van ondernemerschap, innovatie en coaching. Daarin voorziet het project. Een geselecteerde groep ondernemers krijgt een exclusieve verbinding met de twee betrokken scholen; AOC Terra in Drenthe en Citaverde College in Limburg. Zij ontvangen een intensieve training om hun ondernemerschaps-vaardigheden verder te ontwikkelen en om leerlingen te begeleiden. Als ‘beloning’ voor hun diensten maken de ondernemers onder begeleiding van een deskundige van Wageningen UR een bedrijfsontwikkelingsplan. Zo krijgen ze beter toegang tot de kennis die in Wageningen voorhanden is en ontwikkelen ze en passant ook hun ondernemerskwaliteiten. Het bedrijfsontwikkelplan biedt daarnaast een lijst

met praktijkleervragen voor de leerlingen, waar de ondernemer ook zijn voordeel mee kan doen. Janssen: ‘Jaren hebben we gepraat hoe we het bedrijfsleven beter konden betrekken bij het onderwijs en andersom en nu doen we er eindelijk iets aan’.

>> Behoeftte aan goede bedrijven

De bedrijven zijn geen stagebedrijven in de oude zin van het woord, benadrukt Jan Grave-maker. Hij is een initiatiefnemers van schakel-plaats en directeur van Aequor, dat onder andere verantwoordelijk is voor voldoende ge- kwalificeerde leerbedrijven. ‘Voorheen zeiden scholen tegen de leerlingen dat ze op stage moesten en daar een bedrijf bij moesten zoe-

ken. Dan waren ze een periode niet op school en ging men ervan uit dat ze wat leerden op dat bedrijf. Nu gaat het erom dat de competenties van de leerling op het gebied van ondernemerschap worden bevorderd. Daarvoor heb je geschikte bedrijven nodig met ondernemers met goede communicatieve vaardigheden. We hebben daarom gekozen voor minder bedrijven dan voorheen, maar we doen er meer mee.' In de pilot gaat het om veertig ondernemers. Het is de bedoeling dat zij uiteindelijk een gestage stroom leerlingen begeleiden vanuit MBO, HBO en universiteit. De ondernemer moet kunnen inschatten wat de leerling aankan: is hij bijvoorbeeld in staat om een bedrijfsplan op te stellen of is dat nog te hoog gegrepen? De ondernemer neemt de begeleiding op zich, maar kan mogelijk ook een rol spelen in de examinering van vakken.

>> Docenten maken leeropdracht

Dit betekent allerminst dat de school achterover kan leunen. Die blijft verantwoordelijk voor de opleiding van de leerling. De docenten hebben dan ook een belangrijke taak in de voorbereiding, namelijk de leeropdracht formuleren, zowel vanuit de ontwikkelvraag van de leerling als die van het bedrijf. Deze leeropdracht is niet alleen van belang voor leerling en ondernemer, maar ook voor het onderwijs.

In de opdracht geeft de docent informatiebronnen aan. Daarvoor moet de docent weten wat er te halen is bij kennisinstellingen, waaronder Wageningen UR. 'Zo brengen we ook het onderwijs en het onderzoek met elkaar in contact', legt Gravemaker uit.

>> Taak in onderwijs

Wat krijgt de ondernemer terug voor zijn taak in het onderwijs? Heel veel, vinden betrokkenen. Via de leerlingen krijgt de ondernemer ideeën voor zijn bedrijf. Soms letterlijk doordat zij een vraag voor hem uitzoeken, soms via een omweg doordat hij in contact komt met onderzoekers. Ook de trainingen helpen hem vooruit. Een beloning in de vorm van geld zit er op dit moment nog niet in. Janssen, van het Citaverde College, denkt dat het er in de toekomst wel van komt, maar hoe weet hij nog niet.

Ook Ad Tabak, adjunct-directeur van LNV-directie Kennis, denkt dat betalen van de ondernemers op termijn een goede optie is. Op dit moment is dat nog niet nodig vindt hij: 'Die veertig bedrijven krijgen een mooi cadeau. Er zijn mensen vanuit het onderzoek betrokken bij hun bedrijf met de opdrachten die de leerlingen krijgen. Daarnaast krijgen ze allerlei cursussen.' Dat neemt niet weg dat het wel nodig is na te denken over structurele

financiering, vindt Tabak. Nu betaalt LNV een groot deel van de kosten van de pilot. 'De vraag is wat het bedrijfsleven zelf wil bijdragen aan het opleiden van een goede beroepsbevolking. Voor het groen onderwijs alleen is dit vraagstuk is te ingewikkeld. Dit is iets voor, werkgevers en bonden, maatschappelijke organisaties en het kabinet. Ondertussen laat deze pilot zien hoe het werkt.' Want daar is Tabak wel van overtuigd: 'Zo'n project is hard nodig om de ondernemers dichter bij het onderwijs te trekken.'

>> Alle doelen bereikt

Ook Koos Koolen weet zeker dat de formule werkt. Hij is een van de initiatiefnemers van de pilot en heeft een eigen bureau in innovatie- en procesmanagement. Koolen heeft eerder een dergelijk opzet/leergang ontwikkeld voor het

midden- en kleinbedrijf. Binnen één jaar tijd had ieder bedrijf minimaal twee werknemers erbij en was bezig met innovaties. De ondernemers weten eenvoudig onderzoekers te vinden bij de TU Eindhoven of Wageningen Universiteit. 'Alle doelen bereikt, en meer dan dat', vindt Koolen. Dat moet voor dit project ook lukken. De inzet van iedereen is groot genoeg.' Het concept slaat aan bij de ondernemers en alle betrokkenen zijn zeer enthousiast.